

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Министерство за Информатичко општество и Администрација
1000 Скопје

Получено	16.07.2018.
Служба	
Службено	
Службено	

08/3-4289/1

10-4946/1
11.07.2018

До:

Министерство за Информатичко општество и Администрација
Бул. „Св.Кирил и Методиј“ бр. 54
1000 Скопје, Република Македонија

Агенција за електронски комуникации
кеј „Димитар Влахов“ бр.21
1000 Скопје, Република Македонија

Скопје, 05.07.2018

Предмет: Коментари и предлози во однос систематизираните предлози од преставниците на Работната група за утврдување мерки и активности потребни за воведување на 5G мобилна технологија во РМ (март 2018)

Почитувани,

По внимателна анализа на систематизираните предлози од преставниците на Работната група за утврдување мерки и активности потребни за воведување на 5G мобилна технологија во Република Македонија во март 2018, како и повеќето консултации со Агенцијата за електронски комуникации и други субјекти, а имајќи ги предвид условите на пазарот за електронски комуникации, би сакале да наведеме неколку коментари и предлози во однос на предлозите.

1. Предлози за премин од ДВБ-Т кон ДВБ-Т2

Во рамки на систематизираните предлози, во однос на прашањата поврзани со примената на ДВБ-Т технологијата за пренос на ТВ и радио програмски содржини, се наведуваат предлози добиени од страна на Агенцијата за електронски комуникации според кои се предвидува премин во ДВБ-Т2 стандардот.

Најпрво, би сакале да истакнеме дека преминот од ДВБ-Т на ДВБ-Т2 воопшто не влијае на активностите за воведување на 5G технологијата, ниту како услов, ниту пак како мерка за зголемување на ефикасноста на фреквенциските опсези наменети за 5G.

Од таа причина сметаме дека преминот на ДВБ-Т2 воопшто не треба да биде дел од предлог мерките за премин кон 5G технологиии.

Понатаму, при разгледување на можноста за премин кон ДВБ-Т2 треба да се земе во предвид и комерцијалниот интерес на носителите на правата за користење на радиофреквенциите наменети за дигитален пренос на ТВ и радио канали.

Преминот на ДВБ-Т2 бара исклучителни вложувања во нова опрема заради што се доведува во прашање дали воопшто постои комерцијален основ за негово спроведување во рамки на пазарот на комуникациски услуги во Република Македонија. Како оператор кој ја употребува ДВБ-Т технологијата за обезбедување на услуги кон своите корисници, во услови кога бројот на корисници на оваа технологија е во константен пад сметаме дека ваквата инвестиција би била комерцијално неисплатлива а нови придобивки по однос на квалитетот на услугите за корисниците нема да има.

Не помалку значаен е и фактот дека во моментот се издадени Одобренија за користење на радиофреквенции во опсегот за ДВБ-Т според кои не е предвиден премин кон ДВБ-Т2 во текот на времетраењето на одобрувањата. Заради тоа, временскиот термин за премин, кој Агенцијата предлага да се биде во текот на 2019 година, би предизвикал нарушување на условите во некои одобренија и тоа директно би влијаело врз бизнис моделите според кои е предвидено користењето на предметните одобренија.

Дополнително, во однос на издадените Одобренија за користење на радиофреквенции за мултиплексите кои се користат за пренос на програмските содржини на комерцијалните радиодифузери (Free-to-Air) мора да забележиме дека сеуште има голем капацитет на радиофреквентен простор кој не е употребен заради малиот број на радиодифузери кои ја користат оваа платформа. Нивниот број наместо да се зголемува како што беше предвидено со моделот на пресметка на трошоци пресметан од страна на Агенцијата за електронски комуникации, дополнително се намалува со што се поставува прашање за потребата од дополнително зголемување на капацитетот на постоечките мултиплекси со евентуален премин од ДВБ-Т кон ДВБ-Т2. Од тоа може да се забележи дека евентуални регулирани инвестиции во новата технологија нема да дадат никакви резултати на реалниот пазар за пренос на програмски содржини до крајните корисници.

Преминот кон ДВБ-Т2 не е прашање кое е неопходно да се спроведе за сите корисници на радиофреквенциски опсези за ДВБ-Т и секој корисник има можност самостојно да направи проценка на сопствената комерцијална исплатливост за премин. Според тоа, нема никаква потреба таквиот премин да биде условен со обврски во прописите, ниту пак корисниците на радиофреквенциите да бидат координирани во преминот.

На крај може да заклучиме дека инвестициите како последица на вака предложената регулаторна мерка нема да имаат никакви резултати нити во однос на квалитетот на услугите до крајни корисници нити во однос на ефикасното користење на радиофреквенциите. Во согласност со мерките и активностите потребни за воведување на 5G мобилна технологија во Република Македонија, подобро решение е овие средства како инвестиции да бидат искористени за побрзо и поквалитетно воведување на новите мобилни комуникациски услуги наместо да бидат залудно потрошени на воведување на ДВБ-Т2 технологија за која во блиска иднина нема да има евидентна потреба на пазарот во Република Македонија.

Досега, во неколку наврати имавме прилика ова прашање да го разгледаме со Агенцијата за електронски комуникации, особено во текот на дискусиите на Меѓународната регулаторна конференција која се одржа од 14-16 Мај во Охрид, како и во рамки на Работната група во Агенцијата за електронски комуникации за преуредување на каналите во ДВБ-Т фреквенцискиот опсег за овозможување на Дигиталната Дивиденда 2, при што се констатирани претходно наведените аргументи.

Од овие причини, предлагаме прашањето за премин од ДВБ-Т кон ДВБ-Т2 воопшто да не биде поврзано со мерките и активностите потребни за воведување на 5G мобилна технологија во РМ.

2. Висина на надоместоците за користење на радиофреквенции

Во делот кој се однесува на висина на надоместоците за користење на радиофреквенции АЕК предлага конкретни износи за еднократните надоместоци и тоа најмалку 3,000,000 € за 2x5 MHz во опсегот 694-790 MHz и 200,000 € за блокови од по 50 MHz или 100 MHz во опсегот 3.4-3.8 GHz.

Од оваа временска дистанца, не е јасно врз основа на кои деловни параметри АЕК ги има утврдено предложените надоместоци. Сметаме дека сеуште не постојат јасни индикатори за утврдување на износот на еднократните надоместоци за користење на радиофреквенции за 5G технологија и било какво нивно утврдување во текот на градењето на планот и стратегијата за мерките и активностите за воведување на 5G е несоодветно.

Од друга страна, во повеќе наврати беше наметната потреба од поддршка на процесот на воведување на 5G преку намалување на годишните надоместоци за радиофреквенции и други парафискални трошоци кои претставуваат значителен товар во оперативните планови.

Со оглед на тоа што постојано и во континуитет се јавуваат исклучително високи износи на нереализирани средства во финансиските извештаи на АЕК, намалување на надоместоците за радиофреквенции би можело да се спроведе веднаш, како би се создале услови за акумулација на соодветна висина на средства кои би се користеле за надградба на технолошките платформи и воведување на 5G.

Поради тоа, предлагаме во мерките и активностите за воведување на 5G:

- **да не се предвидуваат било какви вредности на еднократните надоместоци за доделување на радиофреквенции за 5G без претходна анализа и консултации со операторите;**
- **да се предвидат мерки и активности според кои ќе се изврши намалување на месечните надоместоци за радиофреквенции во согласност со утврдените висини на нереализирани средства во годишните финансиски извештаи на АЕК и други начини на заштеди во рамки на деловните планови на АЕК.**

Со почит,

оне.Вип ДООЕЛ Скопје

Мислав Галео, п.п.
Извршен директор

Одобрил и проверил:
Владимир Ристевски
Раководител на оддел за регулатива и интерконекција

 Златко Стојчески, п.п.
Раководител за корпоративни и правни прашања

Друштво за комуникациски услуги
оне.Вип ДООЕЛ Скопје

